

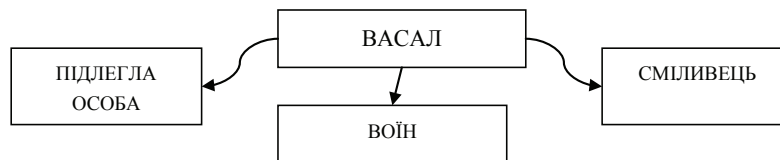
3839 *granz est e forz e vassal e isnel...*

У даному контексті лексема *vassal* виступає в ролі прикметника, що виявляється через її позицію в семантичному ряду. У наступному уривку спостерігаємо зміну семантичного значення лексеми, та набуття нею значення «хоробрий, доблесний», за рахунок уточнення *Li amiralz, il nel crent ne ne dutet* «: еміра він (Carles) зовсім не боїться:

3579 *Mult est vassal Carles de France dulce;*

3580 *Li amiralz, il nel crent ne ne dutet...*

Вищезазначений аналіз дозволив нам простежити логіко-семантичні лінії розгортання концепту ВАСАЛ, структуру якого ми можемо відобразити у вигляді патронімічного фрейму.

Логіко-семантичні лінії розгортання концепту васал

Висновки і перспективи дослідження. На підставі здійсненого аналізу ми плануємо визначити ключові концепти фольклорного дискурсу Франції з метою подальшого укладання його когнітивної карти.

Література:

1. Бобунова М. А. Лингвофольклористика в поисках своих методов / М. А. Бобунова, О. А. Петренко, А. Т. Хроленко // Принципы и методы исследования в филологии : Конец XX века. – Санкт-Петербург–Ставрополь : Уzd-во СГУ, 2001. – С. 420–426.
2. Воркачев С. Г. Концепт счастье в русском языковом сознании: опыт лингвокультурологического анализа / С. Г. Воркачев. – Краснодар : Техн. ун-т КубГТУ, 2002. – 142 с.
3. Воркачев С. Г. Сопоставительная семантика телеономных концептов «любовь» и «счастье» / С. Г. Воркачев. – Волгоград : Перемена, 2003. – 164 с.
4. Гуревич А. Я. Избранные труды. Том 2. Средневековый мир / А. Я. Гуревич. – М.-СПб. : Университетская книга, 1999. – 560 с.
5. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Вологоград : Перемена, 2002. – 477 с.
6. Красных В. В. Этнопсихоллингвистика и лингвокультурология : Курс лекций / В. В. Красных. – М. : ИТДГК «Гнозис», 2002. – 284 с.
7. Кубрякова Е. С. О современном понимании термина «концепт». В лингвистике и культурологии / Е. С. Кубрякова // Реальность, язык и сознание. – Вып. 2. – Тамбов : Изд-во ТГУ, 2002. – С. 5–15.
8. Олевская М. И. Процессы десемантизации терминов титулатуры в функции общения (на материале «Песни о Роланде» / М. И. Олевская. – Смоленск : Риторика, 1999. – 195 с.
9. Слышкин Г. Г. Лингвокультурные коцепты и метаконцепты / Г. Г. Слышкин. – Волгоград : Перемена, 2004. – 290 с.
10. Сорокин Ю. А. Введение в этнопсихоллингвистику / Ю. А. Сорокин. – Ульяновск : УлГУ, 1998. – 138 с.
11. Степанов Ю. С. Константы. Словарь русской культуры. Опыт исследования / Ю. С. Степанов. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1997. – 824 с.
12. Antidote Druide : correcteur, dictionnaires, guides [Електронний ресурс]. – Québec, Druide informatique, 2009 [7]. – Електрон. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Windows, Mac OS X, GNU/Linux. – Назва з титул. екрану.
13. La chanson de Roland] (<http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k102947j>) 9
14. Le charroi de Nimes <http://www.russianplanet.ru/filolog/epos/roland/frenchepos/garin/nimes01.htm>
15. Le développement du vocabulaire féodal en France pendant le Haut Moyen Age. Étude sémantique / К. J. Hollyman. – Genève, 1957. – 342 p.

УДК 811.111(045)

О. О. Жихарева,

Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ

КОНЦЕПТУАЛЬНА Й ОПОВІДНА СТРУКТУРА АНГЛОМОВНИХ БІБЛІЙНИХ НАРАЦІЙ ПРО ЗРАДНИЦТВО

У статті розкриваються особливості концептуальної й оповідної структур англомовних біблійних нарацій про зрадництво. Концепт ЗРАДНИЦТВО, що належить до етичних концептів, оскільки відображає осмислення певних аморальних дій і вчинків людей, актуалізується в біблійних нараціях не тільки стосовно міжособистісної сфери людських стосунків, а й стосовно сфери духовної, а саме відносин із Богом. Досліджуваний концепт організує сюжет і формує основний конфлікт повістування.

Ключові слова: біблійний дискурс, зрадництво, концептуальна структура, оповідна структура.

КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ И ПОВЕСТВОВАТЕЛЬНАЯ СТРУКТУРА АНГЛОЯЗЫЧНЫХ БИБЛЕЙСКИХ НАРАЦИЙ О ПРЕДАТЕЛЬСТВЕ

В статье раскрываются особенности концептуальной и повествовательной структур англоязычных библейских нарративов о предательстве. Концепт ПРЕДАТЕЛЬСТВО, который принадлежит к этическим концептам, поскольку отражает осмысление определенных аморальных действий и поступков людей, актуализируется в библейских нарративах не только касательно межличностной сферы человеческих отношений, но и касательно духовной, а именно отношений с Богом. Исследуемый концепт организует сюжет и формирует основной конфликт повествования.

Ключевые слова: библейский дискурс, предательство, концептуальная структура, повествовательная структура.

CONCEPTUAL AND NARRATIVE STRUCTURE OF ENGLISH BIBLICAL STORIES ABOUT BETRAYAL

This paper reveals the specificity of conceptual and narrative structures of English biblical narrations about betrayal that concern the following narrations: Joseph and his brothers in Genesis, Samson and Delilah in Judges, the people of Israel and God in Jeremiah. The concept BETRAYAL that belongs to ethical concepts, as it generalizes upon certain immoral actions and behavior of people, actualizes in biblical narrations related not only to the sphere of human relations but also to

the spiritual sphere, that of relations with God. Thus, the content of the concept BETRAYAL is embodied in certain narrative situations with regard to the type of betrayal, physical or spiritual. The concept BETRAYAL organizes the plot and shapes the main story conflict. Depending on the context, it testifies to negative consequences or vice versa, a harmonious life and God's blessing achieved through sufferings and trials. The main conceptual constituents that form the concept BETRAYAL in English biblical discourse are: EVIL INTENTION, CRUELTY, GETTING BENEFIT, SUFFERING, TRIAL, SALVATION, FORGIVENESS, PROFIT, TREACHEROUS LIE, LOVE, REVENGE, DEATH, FAITHFULNESS, UNFAITHFULNESS, FORGIVENESS THROUGH REPENTANCE, TREASON.

Key words: *biblical discourse, betrayal, conceptual structure, narrative structure.*

У сучасній лінгвістичній парадигмі з домінуванням когнітивно-дискурсивного підходу, спрямованого на дослідження концепту як оперативної одиниці свідомості в ракурсі забезпечення мовленнєвої діяльності людини, доцільним є аналіз змісту різноманітних текстів, зокрема й оповідних, з урахуванням когнітивних структур, які розкривають специфіку актуалізації концептів в їх організації. Останнім часом концепт як об'єкт лінгвістичного аналізу досліджується в різних мовних і мовленнєвих ракурсах: онтологічному (М. М. Болдирев, С. А. Жаботинська, О. С. Кубрякова, R. Langacker, G. Lakoff), логічно-семантичному (Н. Д. Арутюнова, О. Л. Бессонова), лінгвопоетологічному (Л. І. Белєхова, О. П. Воробйова, В. Г. Ніконова, М. Freeman), дискурсивному (А. П. Мартинюк, О. І. Морозова, М. В. Нікітін, І. С. Шевченко) тощо. **Актуальним** є дослідження біблійного дискурсу, у якому закладено екологічну проблематику, що стосується етичних норм і цінностей як складників екологічної етики, яка «регулює взаємовідносини не тільки між людьми, але й між людиною і природним оточенням» [6, с. 22–23]. Екологічність вербальної й акціональної поведінки людини полягає у свідомих діях індивіда, які «оцінюються як акт морального самовизначення людини, де вона стверджує себе як особистість – у своїх стосунках з іншою людиною, ставленні до себе самої, суспільства» [4, с. 244]. У текстах Біблії йде постійне нагадування про необхідність шанобливого і дбайливого ставлення одне до одного, що проявляється в наших вчинках, діях, щоб запобігти виникненню непорозуміння, відчуженості, заздрості тощо.

Мета статті – встановити механізми втілення концепту ЗРАДНИЦТВО у концептуальній та оповідній структурах англомовного біблійного дискурсу. Поставлена мета зумовлює необхідність розв'язання таких **завдань**: 1) розкрити зміст концепту ЗРАДНИЦТВО в англомовній картині світу; 2) виявити складники досліджуваного концепту, що актуалізуються в оповідній структурі відповідних нарацій в англомовному біблійному дискурсі; 3) з'ясувати специфіку вербального втілення концепту ЗРАДНИЦТВО в біблійному екодискурсі. **Об'єктом** дослідження слугує концепт ЗРАДНИЦТВО в англомовному біблійному дискурсі, а **предметом** – механізми його актуалізації у зазначеному дискурсі з огляду на специфіку його концептуальної та оповідної структур.

Людина є однією з ланок творіння Божого, тому останнім часом, поряд із релігійною концепцією, з'явилася наука *екологія людини*, де вона розглядається як соціальна істота. Це наука, що «вивчає закономірності впливу на населення конкретних регіонів природних, соціальних, побутових, виробничих факторів, включаючи культуру, звичаї і релігію» [3, с. 18]. Мета цієї науки – «забезпечити суспільство відповідною інформацією, що сприяє оптимізації життєвого середовища людини і процесів, які протікають у самій людині як біологічній і одночасно соціальній істоті, людському суспільстві та середовищі існування людини та суспільства» [2, с. 11]. Звідси, необхідним є дослідження стосунків людини з навколишнім середовищем існування, яким вважається не тільки природа, а й персональне оточення та суспільство. В цьому плані доцільним і актуальним є звернення до біблійного дискурсу, де висвітлюються механізми та принципи, які забезпечують гармонійний розвиток людини і її гармонійну єдність з навколишнім світом, що дозволяє реконструювати відповідні екоконцепти.

У нашому дослідженні акцент робиться на концепті ЗРАДНИЦТВО в його актуалізації у книгах Буття, Суддів, пророка Єремії [10]. Цей концепт відносимо до етичних концептів, оскільки він відтворює певні аморальні дії і вчинки людей, що спричиняють негативний вплив на тих, кого зрадили, що, однак, може мати зворотню дію. Про це свідчить те, що у деяких випадках кінець повістування набуває позитивного повороту – як приклад повчальної історії стосунків між людьми. Концепт ЗРАДНИЦТВО у повістуваннях Старого Заповіту реконструюється на певному тлі загального контексту, оскільки іноді його прямі вербальні маніфестації у тексті відсутні.

В англійській мові концепт ЗРАДНИЦТВО позначається як прямо – іменником «betrayal», що означає дію, що спричиняє біль тому, хто довіряє, чи ігнорує принципи або переконання, щоб отримати перевагу для себе; чи факт зради в будь-який із цих способів (the act of hurting smb. who trusts you, or ignoring your principles or beliefs in order to get an advantage for yourself; the fact of being betrayed in any of these ways» [9, с. 58]), так і опосередковано – прикметником «treacherous» зі значенням «винний, який характеризується зрадою впевненості чи довіри; зрадницький, підступний» (guilty of or characterized by betrayal of confidence or trust; perfidious» [7]) чи «зрадницький, що зраджує віру чи впевненість» («betraying or likely to betray faith or confidence» [8]).

У біблійному дискурсі зрадництво належить не тільки до міжособистісної сфери людських стосунків, а й до духовної (зрада Бога) і, таким чином, передбачає існування щонайменше двох учасників. Зрадництво відтворюється у певних конфліктних ситуаціях, що тягнуть «за собою зміни в якості стосунків між суб'єктом і об'єктом дії (з позитивного на негативне). Суб'єктом [...] виступає особа чи група осіб, наділених певними якостями і характеристиками, які ініціюють цю дію. Об'єктом дії є особа чи група осіб, на яких спрямована дія» [5, с. 207]. Міжособистісні стосунки – це «суб'єктивно пережиті взаємозв'язки між людьми, які проявляються в характері та способах взаємного впливу, що спричиняється людьми одне на одного в процесі спільної діяльності та спілкування» [там само, с. 207].

Лексичну репрезентацію концепту ЗРАДНИЦТВО у книгах Буття, Суддів можна змоделювати за допомогою предметно-акціонального фрейму (за С.А. Жаботинською [1]). До лексичних одиниць, які називають зрадника в історіях про Йосипа і Самсона, належать загальні, напр., *brethren* (брати), та власні імена, напр., *Delilah* (Деліла). Зрадники [ДІЮТЬ, ВЧИНЯЮТЬ] по-зрадницьки – ненавидять, заздять, намагаються вбити чи позбавити волі, продати, обманюють, докучають (*hated, envied, conspired against him to slay, cast into a pit, sell, pressed, urged*). Зрадженим є той, хто відчуває акт зрадництва: Йосип (*Joseph*), Самсон (*Samson*). Лексеми «двадцять срібняків» (*twenty pieces of silver*), «тисячу сто шеклів срібла» (*eleven hundred pieces of silver*), «яма» (*the pit*), «сирі та сукані шнури» (*green withs, new ropes*), «ткацький клинок» (*the pin*) тощо, позначають інструменти [ДЕЦО інструмент], за допомогою яких здійснювалося зрадництво. Слот ТУТ актуалізує місце, де відбуваються зрадництва: *wilderness* (пустеля), *Dothan* (місто Дотаїн), *Sorek* (долина Сорек). Результатом зрадництва, з одного боку, є смерть, страждання, глузування, фізичне покарання, помста, з іншого – нове гармонійне життя, об'єднання родини, рятування її від голоду, прощення.

За допомогою набору певних мовленнєвих засобів складається та описується ситуація зрадництва, а її текстові маркери дозволяють сформувати уявлення про моральні норми поведінки та життєві цінності, відображені у книгах Буття і

Суддів. Зміст концепту реалізується у повістуванні через опис певної ситуації, яка на денотативному рівні містить вербалізовані компоненти наведеного вище фрейму.

Яскравою історією родинного зрадництва є повісткування про Йосипа. Він був зраджений своїми братами, які йому дуже заздрили і ненавиділи його за те, що він доносив батьку недобрі звістки про них: «*and Joseph brought unto his father their evil report*» (Gen 37: 2), і, крім того, батько любив його більше за інших, оскільки він був його молодшим сином: «*Israel loved Joseph more than all his children, because he was the son of his old age*» (Gen 37: 3). Основними маркерами, що експлікують майбутній негарний вчинок, є вказівки на заздрість і ненависть братів: *they hated him* (вони ненавиділи його), *could not speak peaceably unto him* (не могли розмовляти з ним спокійно), *his brethren envied him* (його брати заздрили йому), шоразу ненависть збільшувалася (*they hated him yet the more, they hated him yet the more for his dreams, and for his words*). Ненависть та заздрість призвели до того, що брати змовилися розправитись із Йосипом: «*they conspired against him to slay him*» (Gen 37: 18). Спочатку вони хотіли його вбити, але потім вирішили кинути до ями: «*And they took him, and cast him into a pit: and the pit was empty, there was no water in it*» (Gen 37: 24), а згодом, побачивши караван ізмаїлітів, продали Йосипа за двадцять срібняків ізмаїльтянам «*sold Joseph to the Ishmeelites for twenty pieces of silver*» (Gen 37: 28). Отже, це була не випадковість, а підступний план, спочатку спрямований на вбивство, а потім на продаж брата, на що вказує відповідна лексика: змовилися (*conspired against*), убити (*to slay*), продати (*sell*), кинули до ями (*cast into a pit*), отримання користі (*profit*). Таким чином, актуалізуються концепти ЗЛІЙ НАМІР, ЖОРСТОКІСТЬ, ОТРИМАННЯ КОРИСТІ, які можна вважати складниками концепту ЗРАДНИЦТВО в біблійному дискурсі.

Йосипу прийшлося пережити багато випробувань, але, як зазначається у кінці історії, так було потрібно Богові, тому він не образився на своїх братів, а допоміг своїй сім'ї у важкі часи голоду (*for God did send me before you to preserve life, to preserve you a posterity in the earth, to save your lives by a great deliverance, not you that sent me hither; but God*), Господь надав йому найвищі посади у єгипетським краї, ранг, почесні (*a father to Pharaoh, lord of all his house, a ruler throughout all the land of Egypt*).

Ця історія, починаючись з негативних (антиекологічних) родинних стосунків з боку братів, містить вказівки на еволюцію розгортання оповідної події, що маніфестується позитивним (екологічним) ставленням Йосипа до своєї родини. Зовнішній конфлікт, що асоціювався з Йосипом, його нелегким життєвим шляхом, відступає на другий план, а важливим стає розвиток нового світосприйняття, бо так було завгодно Богові (*God did send me; And God sent me; not you that sent me hither; but God*). Колись принижений, зраджений Йосип не мстить своїм братам, а прощає їх, а тому звеличується, стає рятівником своєї родини. Таким чином, заздрість, що призвела до зради і ненависті, обернулася порятунком від смерті шляхом випробування як братів, так і Йосипа. Вони були врятовані від голоду та смерті, а Йосип пробачив їх. Отже, в аналізованій нарації простежуються концепти СТРАЖДАННЯ, ВИПРОБУВАННЯ, ПОРЯТУНОК та ПРОЩЕННЯ.

Головним героєм наступного повісткування з книги Суддів виступає Самсон, якого зраджує кохана Деліла. Ця зрада була побудована на корисних мотивах, оскільки Деліла видала Самсона філістимлянам за гроші: «*we will give thee every one of us eleven hundred pieces of silver*» (Judg 16: 5). Але ключова лексема *entice* (умовляти, спокушати, зваблювати) вказує, що вона повинна була вмовити його, спокусивши жіночими хитрощами (спочатку докучала, потім приголубила). Вона увійшла у змову з філістимлянами, які хотіли дізнатися звідки у нього незвичайна сила: «*And the lords of the Philistines came up unto her, and said unto her, Entice him, and see wherein his great strength lieth, and by what means we may prevail against him, that we may bind him to afflict him*» (Judg 16: 5).

Зрада Самсона відбувалася з потріпаним повтором слів та дій: тричі Деліла вивідувала у Самсона у чому його сила, тричі філістимляни хотіли його згубити, що свідчить про навмисне, таємне зрадництво. У повістванні обман з боку Самсона (не зізнавався їй звідки у нього сила) виступає як позитивний, оскільки він був спрямований на бажання врятувати своє життя: «*And Delilah said unto Samson, Behold, thou hast mocked me, and told me lies*» (Judg 16: 10), «*And Delilah said unto Samson, Hitherto thou hast mocked me, and told me lies*» (Judg 16: 13), «*thou hast mocked me these three times, and hast not told me wherein thy great strength lieth*» (Judg 16: 15). Розгортання процесу зрадництва стало випробуванням для Самсона, а з боку Деліли – гріхом, оскільки кожного разу вона зв'язувала його, щоб позбавити сили, а до кімнати вбігали філістимляни, які перебували поряд нібито у засідці (*men lying in wait, abiding with her in the chamber; liers in wait abiding in the chamber*), щоб схопити Самсона.

Наостанок Деліла вирішила вдатися до жіночих хитрощів, пожалівшись на те, що Самсон не може її кохати, якщо не довіряє їй: «*And she said unto him, How canst thou say, I love thee, when thine heart is not with me? thou hast mocked me these three times*» (Judg 16: 15), і поскаржившись, що він тричі їй збрехав. Оскільки Деліла увесь час наполягала на своєму (*pressed, urged*): «*And it came to pass, when she pressed him daily with her words, and urged him, so that his soul was vexed unto death*» (Judg 16: 16), Самсон, не витримавши і розповівши їй правду про те, що він Божий назорей і як позбавити його сили, щоб він послаб і став як інші люди, був приречений на смерть (*his soul was vexed unto death*). Самсон тричі виклав їй усе, що було у нього на серці: «*That he told her all his heart*» (Judg 16: 17), «*And when Delilah saw that he had told her all his heart, Come up this once, for he hath shewed me all his heart*» (Judg 16: 18), оскільки любив її: «*she loved a woman in the valley of Sorek, whose name was Delilah*» (Judg 16: 4). Тоді Деліла одразу ж покликала філістимлян і стала вимагати, щоб вони принесли їй гроші за те, що вона зрадила Самсона: «*she sent and called for the lords of the Philistines... Then the lords of the Philistines came up unto her, and brought money in their hand*» (Judg 16: 18), приспавши його цього разу на колінах: «*And she made him sleep upon her knees*» (Judg 16: 19). Отже, концепт ЗРАДНИЦТВО у цій нарації позначений лексикою, що асоціюється у біблійному дискурсі з гріхом – обман, зло, невірність, намагання завдати болю тощо, актуалізуючи концепти ЗЛІЙ НАМІР, ПРИБУТОК, ПІДСТУПНИЙ ОБМАН на тлі концепту ОМАНЛИВА ЛЮБОВ.

Самсону прийшлося перенести сильні страждання через зраду: йому викололи очі (*put out his eyes*), зв'язали мідяними ланцюгами (*bound him with fetters of brass*), глузували (*he may make us sport*), а в кінці повісткування, отримавши силу від Бога: «*And Samson called unto the LORD, and said, O Lord GOD, remember me, I pray thee, and strengthen me, I pray thee, only this once, O God, that I may be at once avenged of the Philistines for my two eyes*» (Judg 16: 28), він вирішив помститися, зруйнувавши дім, де перебували філістимляни (*the house fell upon the lords, and upon all the people that were therein; the dead which he slew at his death were more than they which he slew in his life*), пожертвувавши своїм життям (*And Samson said, Let me die with the Philistines*). Таким чином, згадані вище концепти поповнюються концептами СТРАЖДАННЯ, ПОМСТА та СМЕРТЬ.

У книзі пророка Єремії повісткування зосереджується на духовній зраді через невірність ізраїльтян Господу, що представлено метафорично порівнянням із стосунками нареченої і нареченого. Ізраїль порівнюється із нареченою, яка любить свого нареченого, тобто Господа: «*Go and cry in the ears of Jerusalem, saying, Thus saith the LORD; I remember thee, the*

kindness of thy youth, the love of thine espousals, when thou wentest after me in the wilderness, in a land that was not sown» (Jer 2: 2) і доброзичливо, довірливо йшла за ним, згадуючи ту любов, яка була між ними. Але ізраїльтяни почали зраджувати Господа, відступаючись від Нього, вклоняючись іншим богам: «*they are gone far from me, and have walked after vanity, and are become vain»* (Jer 2: 5), і покинули Бога, який був для них джерелом живої води: «*they have forsaken me the fountain of living waters»* (Jer 2: 13). На зрадництво ізраїльтян вказують слова та словосполучення, які асоціюються з поняттям гріховності: віддалились (*gone far from*), кривду знайшли (*iniquity found*), пішли за марнотою (*walked after vanity*), покинули Господа (*forsaken me*), грішили проти Нього (*transgressed against me*). Ізраїльтяни, зрадивши Господа, втратили моральність, забули Божі закони, вчиняючи зло: «*done evil things as thou couldst»* (Jer 3: 5). А наречена стала блудницею, невірною: «*when upon every high hill and under every green tree thou wanderest, playing the harlot»* (Jer 2: 20), «*thou hast played the harlot with many lovers»* (Jer 3: 1), подібно до сестри Іуди, яка теж була зрадницею: «*And her treacherous sister Judah saw it»* (Jer 3: 7). Господь порівнює наречену, яку він знав як благородну лозу, із диким виноградом: «*I had planted thee a noble vine, wholly a right seed: how then art thou turned into the degenerate plant of a strange vine unto me?»* (Jer 2: 21), жвавим верблюдом «*what thou hast done: thou art a swift dromedary traversing her ways»* (Jer 2: 23), дикою ослицею, яка є доступною для всіх: «*A wild ass used to the wilderness, that snuffeth up the wind at her pleasure; in her occasion who can turn her away? all they that seek her will not weary themselves; in her month they shall find her»* (Jer 2: 24). Блудодійство і зло навіть відбилися на забрудненні землі: «*thou hast polluted the land with thy whoredoms and with thy wickedness»* (Jer 3: 2), «*she defiled the land, and committed adultery with stones and with stocks»* (Jer 3: 9), що дозволяє стверджувати, що зрадництво є антиекологічним не лише в духовному, а й у матеріальному плані.

Ключову для цієї оповідної події фразу промовляє Господь, стверджуючи, що ізраїльський народ зрадив Його як зраджує жінка чоловіка: «*Surely as a wife treacherously departeth from her husband, so have ye dealt treacherously with me, O house of Israel, saith the LORD»* (Jer 3: 20). Але Господь прощає тих, хто покається, визнає свою провину, повернеться до Нього і, відповідно, буде врятований (*salvation*): «*22. Return, ye backsliding children, and I will heal your backslidings. Behold, we come unto thee; for thou art the LORD our God. 23. Truly in vain is salvation hoped for from the hills, and from the multitude of mountains: truly in the LORD our God is the salvation of Israel»* (Jer 3: 22–23), «*Only acknowledge thine iniquity, that thou hast transgressed against the LORD thy God»* (Jer 3: 13).

Завдяки паралелям зі зрадою нареченої концепт ЗРАДНИЦТВО у досліджуваному контексті висвітлює свої концептуальні складники, такі як: ЛЮБОВ, ВІРНІСТЬ, НЕВІРНІСТЬ, ПРОЩЕННЯ ЧЕРЕЗ ПОКАЯННЯ.

У фреймовій структурі концепту ДУХОВНЕ ЗРАДНИЦТВО виділяємо деякі особливості. Зрадник маніфестується лексичними одиницями, які називають не тільки певну людину, а й певну спільноту частіше з елементом метафоризації: *Israel, house of Israel, my people, backsliding Israel*. Зрадники [ДІЮТЬ] грішать, відступають від Господа, тому зрадженний асоціюється з Богом, який відчуває акт зрадництва. Звідси, саме від поведінки зрадника залежить результат його подальшого життя. Якщо він зможе покаятися, то буде прощений Богом, тобто зраджений вирішує долю тих, хто його зрадив. Навіть інструменти [ДЕЩО інструмент], за допомогою яких відбувається зрадництво є іншими, більш духовними: перелюб (*played the harlot*), висока гора (*high mountain*), зелене дерево (*green tree*). Слот ТУТ, який актуалізує місце, де відбувається акт зрадництва, розповсюджується не тільки на ту місцевість, де живуть зрадники, а й на інших людей, які будуть вірні Йому, оскільки головним для усіх народів стане місто Єрусалим – Господній престол, де вони зберуться: «*At that time they shall call Jerusalem the throne of the LORD; and all the nations shall be gathered unto it, to the name of the LORD»* (Jer 3: 17).

Інвентар концептів, які формують концептуальну систему екологічних стосунків у біблійному дискурсі, досить різноманітний. Виділяються концепти як позитивних рис характеру, почуттів та емоцій – любов, вірність, так і негативних – жорстокість, невірність, обман, які асоціюються з певними екологічними знаннями. Зміст концепту ЗРАДНИЦТВО у біблійному дискурсі організує сюжет і формує основний конфлікт повістування залежно від зради фізичної чи духовної. Основними концептуальними складниками, які у біблійному дискурсі входять до сфери концепту ЗРАДНИЦТВО є ЗЛІЙ НАМІР, ЖОРСТОКІСТЬ, ОТРИМАННЯ КОРИСТІ, СТРАЖДАННЯ, ВИПРОБУВАННЯ, ПОРЯТУНОК, ПРОЩЕННЯ, ПРИБУТОК, ПІДСТУПНИЙ ОБМАН, ЛЮБОВ, ПОМСТА, СМЕРТЬ, ВІРНІСТЬ, НЕВІРНІСТЬ, ПРОЩЕННЯ ЧЕРЕЗ ПОКАЯННЯ, ЗРАДА. Залежно від контексту концепт ЗРАДНИЦТВО імплікує негативні наслідки чи, навпаки, гармонійне життя, благословення Бога, здобуті через страждання та випробування.

Перспективними у цьому плані видаються дослідження, що стосуються проблематики розкриття когнітивних механізмів створення образності, яка розкриває стосунки між людьми, описані в англійському біблійному дискурсі.

Література:

1. Жаботинская С. А. Онтологии для словарей тезаурусов: лингвокогнитивный подход / С. А. Жаботинская // Филологичні трактати. – 2009. – № 2. – Том 1. – С. 71–87.
2. Ильиных И. А. Экология человека: курс лекций / Ирина Алексеевна Ильиных. – Горно-Алтайск : РИО ГАГУ, 2005. – 136 с.
3. Прохоров Б. Б. Экология человека: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Борис Борисович Прохоров. – М. : Издательский центр «Академия», 2005. – 320 с.
4. Рыкунова И. Ю. Экологичность новозаветной притчи (на примере евангельской притчи о милосердном самарянине) / И. Ю. Рыкунова // Эмотивная лингвоэкология в современном коммуникативном пространстве. – Волгоград : Изд-во ВГСПУ «Перемена», 2013. – С. 243–247.
5. Савельева У. А. Предательство / У. А. Савельева // Антология концептов. – Волгоград : Парадигма. – 2008. – Том 6. – С. 206–224.
6. Хрибар С. Ф. Христианские конфессии и формирование экологической культуры населения в современной России: дис. ... канд. истор. наук: 07.00.07. – этнография, этнология, антропология / Сергей Феликсович Хрибар. – М., 2009. – 224 с.
7. American Heritage Dictionary of the English Language. Fourth Edition. – Boston : Houghton-Mifflin Company, 2009. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.thefreedictionary.com>
8. Collins English Dictionary. Complete and Unabridged. – Glasgow: HarperCollins Publishers, 2003. [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.thefreedictionary.com>
9. Oxford Learner's Thesaurus. A dictionary of synonyms. – Oxford : Oxford University Press, 2008. – 1008 p.
10. The Holy Bible. King James Version. – N.Y. : Ivy Books, 1991. – 1112 p.